

Bài 13: Chính sách giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, văn hóa

Phần 1: Câu hỏi giữa bài

Câu hỏi (trang 102 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung chính sách giáo dục và đào tạo: Theo em giáo dục và đào tạo có nhiệm vụ gì?

Trả lời:

- Theo em giáo dục và đào tạo có nhiệm vụ:

- + Nâng cao dân trí
- + Đào tạo nhân lực
- + Bồi dưỡng nhân tài nhằm phát triển tiềm năng trí tuệ, cung cấp cho đất nước nguồn lao động có chất lượng cao.

Câu hỏi (trang 104 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung chính sách khoa học và công nghệ: Theo em khoa học và công nghệ có nhiệm vụ như thế nào trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước?

Trả lời:

- Trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, theo em khoa học và công nghệ có nhiệm vụ:

- + Giải đáp kịp thời những vấn đề lý luận và thực tiễn do cuộc sống đặt ra.
- + Cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước.
- + Đổi mới và nâng cao trình độ công nghệ trong toàn bộ nền kinh tế quốc dân.
- + Nâng cao trình độ quản lý, hiệu quả của hoạt động khoa học và công nghệ

Câu hỏi (trang 104 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung chính sách khoa học và công nghệ: Để thực hiện được nhiệm vụ trên thì khoa học và công nghệ cần phát triển theo phương hướng cơ bản nào?

Trả lời:

- Phương hướng cơ bản để phát triển khoa học và công nghệ:
- + Đổi mới cơ chế quản lý khoa học và công nghệ nhằm khai thác mọi tiềm năng sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, lí luận.
- + Tạo thị trường cho khoa học và công nghệ.
- + Xây dựng tiềm lực khoa học và công nghệ, tập trung nghiên cứu cơ bản định hướng ứng dụng.
- + Tập trung vào các nhiệm vụ trọng tâm....

Câu hỏi (trang 105 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung chính sách văn hóa: Theo em văn hóa có nhiệm vụ như thế nào?

Trả lời:

- Xuất phát từ yêu cầu của sự nghiệp cách mạng nước ta, nhiệm vụ của văn hóa là:
- + Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc;
- + Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, trí tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo.

Câu hỏi (trang 105 sgk Giáo dục công dân 11) thuộc nội dung chính sách văn hóa: Vậy thế nào là nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc?

Trả lời:

*** Nền văn hóa tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc là:**

- Nền văn hóa tiên tiến:
- + Thể hiện tinh thần yêu nước và tiến bộ mà nội dung cốt lõi là lí tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội theo chủ nghĩa Mác – Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

+ Nhằm mục tiêu tất cả vì con người, vì hạnh phúc và sự phát triển phong phú, tự do, toàn diện của con người trong mối quan hệ hài hòa giữa cá nhân và cộng đồng, giữa xã hội và tự nhiên.

- Nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc là:

+ Nền văn hóa chứa đựng những yếu tố tạo ra sức sống, bản lĩnh dân tộc.

+ Gồm những giá trị bền vững, những tinh hoa của dân tộc Việt Nam được hun đúc qua hàng nghìn năm lịch sử dựng nước và giữ nước. Đó là lòng yêu nước nồng nàn, ý chí tự cường của dân tộc, tinh thần đoàn kết, ý thức cộng đồng gắn kết cá nhân – gia đình – xã hội – tổ quốc; lòng nhân ái, khoan dung, trọng nghĩa tình, đạo lí, đức tính cần cù, sáng tạo trong lao động, tinh tế trong ứng xử, giản dị trong lối sống...

Câu 1 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Nêu nhiệm vụ của sự nghiệp giáo dục và đào tạo ở nước ta hiện nay. Hãy nêu một hoạt động nhằm thực hiện chính sách giáo dục và đào tạo mà em biết hoặc tham gia.

Trả lời:

- Nhiệm vụ của sự nghiệp giáo dục và đào tạo ở nước ta hiện nay:

+ Nâng cao dân trí

- + Đào tạo nhân lực
- + Bồi dưỡng nhân tài nhằm phát triển tiềm năng trí tuệ, cung cấp cho đất nước nguồn lao động có chất lượng cao.
- Mọi hoạt động thực hiện chính sách giáo dục mà em biết hoặc tham gia như:
 - + Thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục.
 - + Mở rộng qui mô trong trường lớp, tăng cường trang thiết bị dạy học cho các trường...
 - + Hỗ trợ những học sinh có hoàn cảnh khó khăn như miễn, giảm học phí cho con em thương, bệnh binh, liệt sĩ, cấp học bổng cho học sinh nghèo vượt khó, hỗ trợ con em vùng sâu vùng xa, vùng các dân tộc thiểu số được đến trường,...
 - + Nhằm để học sinh ngày càng tiếp cận tốt hơn và sát hơn với kiến thức, lược bỏ đi những bài học không cần thiết. Cứ theo thường niên, bộ giáo dục lại ban hành lại bộ sách giáo khoa mới. Đây là bộ sách cung cấp kiến thức sát nhất, phù hợp với điều kiện xã hội hiện tại, giúp học sinh tiếp thu tốt hơn và liên hệ tốt hơn. Đây là một trong những phương án để giúp nâng cao chất lượng học sinh hơn.
- +....

Câu 2 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Trình bày phương hướng cơ bản để phát triển giáo dục và đào tạo.

Trả lời:

- Phương hướng cơ bản để phát triển giáo dục và đào tạo:
- + Nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục và đào tạo.
- + Mở rộng quy mô giáo dục.
- + Ưu tiên đầu tư cho giáo dục.
- + Thực hiện công bằng xã hội trong giáo dục.
- + Xã hội hóa sự nghiệp giáo dục
- + Tăng cường hợp tác quốc tế về giáo dục và đào tạo.
- +...

Câu 3 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Khoa học và công nghệ có nhiệm vụ như thế nào? Lấy ví dụ về việc áp dụng thành tựu khoa học và công nghệ vào sản xuất hoặc sáng kiến khoa học – kỹ thuật mà em biết.

Trả lời:

- Nhiệm vụ khoa học và công nghệ:

+ Giải đáp kịp thời những vấn đề lí luận và thực tiễn do cuộc sống đặt ra
 + Cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước.

+ Đổi mới và nâng cao trình độ công nghệ trong toàn bộ nền kinh tế quốc dân.

+ Nâng cao trình độ quản lí, hiệu quả của hoạt động khoa học và công nghệ

- Ví dụ về việc áp dụng thành tựu khoa học và công nghệ vào sản xuất hoặc sáng kiến khoa học – kĩ thuật mà em biết:

+ Trong nông nghiệp, tạo ra máy cày, máy gặt, máy cấy để phục vụ sản xuất lúa nước cho bà con nông dân, giảm sức lao động tay chân.

+ Trong công nghiệp sáng tạo ra hệ thống lắp ráp tự động cuộn cảm.

+....

Câu 4 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Những phương hướng cơ bản để phát triển khoa học và công nghệ là gì?

Trả lời:

- - Phương hướng cơ bản để phát triển khoa học và công nghệ của nước ta là:
- + Đổi mới cơ chế tổ chức, quản lí khoa học và công nghệ
- + Tạo thị trường cho khoa học và công nghệ
- + Phát triển tiềm lực khoa học và công nghệ
- + Tập trung vào các nhiệm vụ trọng tâm...
- +....

Câu 5 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Nhiệm vụ của văn hóa là gì? Em hiểu như thế nào là nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc?

Trả lời:

- Nhiệm vụ của văn hóa gồm có hai nhiệm vụ chính đó là:

+ Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc

+ Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện về chính trị, tư tưởng, trí tuệ, đạo đức, thể chất, năng lực sáng tạo.

- Nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc là:

+ Nền văn hóa tiên tiến thể hiện tinh thần yêu nước và tiến bộ mà nội dung cốt lõi là lí tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội theo chủ nghĩa Mác – Lê-nin, tư tưởng Hồ Chí Minh, nhằm mục tiêu tất cả vì con người, vì hạnh phúc và sự phát triển phong phú, tự do, toàn diện của con người trong mối quan hệ hài hòa giữa cá nhân và cộng đồng, giữa xã hội và tự nhiên.

+ Nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc bao gồm những giá trị bền vững, những tinh hoa của cộng đồng các dân tộc Việt Nam được vun đắp nên qua lịch sử hàng ngàn năm đấu tranh dựng nước và giữ nước. Đó là lòng yêu nước nồng nàn, ý chí tự cường dân tộc, tinh thần đoàn kết, ý thức cộng đồng gắn kết cá nhân – gia đình – làng xã – Tổ quốc; lòng nhân ái, khoan dung, trọng nghĩa tình, đạo lý; đức tính cần cù, sáng tạo trong lao động; sự tinh tế trong ứng xử, tính giản dị trong lối sống... Bản sắc văn hóa dân tộc còn đậm nét trong các hình thức biểu hiện mang tính dân tộc độc đáo.

=> Như vậy, bên cạnh bảo vệ bản sắc dân tộc phải gắn kết với mở rộng giao lưu quốc tế, tiếp thu có chọn lọc những cái hay, cái tiến bộ trong văn hóa các dân tộc khác. Giữ gìn bản sắc dân tộc phải đi liền với chống lạc hậu, lỗi thời trong phong tục, tập quán, lễ thói cũ.

Câu 6 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Trình bày phương hướng cơ bản để xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. Em hãy nêu một ví dụ về hoạt động nhằm giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc ở địa phương em?

Trả lời:

* - Phương hướng cơ bản để xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc:

+ Làm cho chủ nghĩa Mác – Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh giữ vai trò chủ đạo trong đời sống tinh thần của nhân dân.

- + Kế thừa, phát huy những di sản và truyền thống văn hóa của dân tộc.
- + Tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại.
- + Nâng cao hiểu biết và mức hưởng thụ văn hóa, phát huy tiềm năng sáng tạo văn hóa của nhân dân...
- Ví dụ về hoạt động nhằm giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc ở địa phương em, thể hiện là hằng năm, nước ta diễn ra rất nhiều các lễ hội khác nhau, nhằm thể hiện nét đẹp truyền thống từ xa xưa và giữ gìn bản sắc dân tộc. Một số lễ hội điển hình như:
 - + 10/3 âm lịch là ngày cả nước giỗ tổ Hùng Vương
 - + Trùng tu, tái tạo các di tích lịch sử, di tích văn hóa của đại phương
 - +

Câu 7 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Em suy nghĩ như thế nào về trách nhiệm của mình đối với các chính sách giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, văn hóa?

Trả lời:

- Trách nhiệm của em đối với các chính sách giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, văn hóa:
- + Tin tưởng và chấp hành đúng chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về giáo dục và đào tạo, khoa học và công nghệ, văn hóa.
- + Thường xuyên nâng cao trình độ học vấn, coi trọng việc tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại.
- + Ra sức trau dồi phẩm chất đạo đức, chiếm lĩnh kiến thức khoa học kỹ thuật hiện đại để thực hiện ước mơ làm cho đất nước ngày càng giàu mạnh.
- + Có quan hệ tốt đẹp với mọi người xung quanh, biết phê phán những thói hư tật xấu trong xã hội.
- +...

Câu 8 (trang 109 sgk Giáo dục công dân 11): Em hãy sưu tầm một số câu nói, câu thơ hoặc ca dao, tục ngữ nói về truyền thống hiếu học và những nét đẹp trong đời sống văn hóa của người Việt Nam.

Trả lời:

- Sưu tầm một số câu nói, câu thơ hoặc ca dao, tục ngữ nói về truyền thống hiếu học và những nét đẹp trong đời sống văn hóa của người Việt Nam như:

- + *Tôn sư trọng đạo*
- + *Nhất tị vi sư, bán tị vi sư*
- + *Trên kính, dưới nhường*
- + *Tiên học lễ, hậu học văn*
- + *Công cha như núi Thái Sơn*
Nghĩa mẹ như nước trong nguồn chảy ra
Một lòng thờ mẹ kính cha
Cho tròn chữ hiếu mới là đạo con...